

Open Vensters 25

Rondzendbrief van de Familia Augustiniana

OPEN VENSTERS

Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland

REDACTIE: Bettineke van der Werf
Wedesteinbroek 1406,
6546 RN Nijmegen
e.van.der.werf@hccnet.nl

Joep Beliën
Wichard van Pontlaan 19
5302 XA Zaltbommel
joepbelien@chello.nl

Aanspreekpunten familia i.v.m. Open Vensters:

Karel Peijnenborg	Familia Boskapel
Luc Habets	Familia Eindhoven
Jan van Swam	Familia Lindenholt
Jan van Dril OSA	Augustinusleesgroep Utrecht
Hedy de Groot	Werkhofgemeenschap

Aanvraag toezending Open Vensters:

Bettineke van der Werf

VOLGENDE NUMMER: eind maart 2007
SLUITING KOPIJ: 10 maart 2007

Foto Kees Duys

Inleiding:

Voor u ligt het vijfentwintigste nummer van Open Vensters. De foto's (de fotografen staan bij de artikelen aangegeven) uit deze uitgave kunnen op de inmiddels 'bekende' manier in kleur bekeken worden bij ov.vdwerf-online.nl bij open vensters 25. De rondzendbrief is wat later dan aangekondigd omdat we, net als het bestuur, in ieder geval het tekenen van de akte bij de notaris voor de vereniging Familia Augustiniana Nederland en dus de oprichting van de FAN, op wilden kunnen nemen. Wij wensen u veel inspiratie en veel genoegen bij het lezen van de 25^e Rondzendbrief.

Bettineke van der Werf, Joep Beliën.

INHOUD:

INLEIDING REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

BOEKPRESENTATIE

UIT DE FAMILIA-GROEPEN

Augustinus leesgroep Heemstede

Familia Lindenholt

Familia Boskapel

Werkhoven

LEKENCONGRES ROME

FAMILIADAG 18 NOVEMBER

de ideale geloofsgemeenschap en de FAN

BESTUUR FAN

San Gimignano Pavia

OPRICHTING VAN DE FAN

TERUGBLIK

Magna Unio 28 oktober België

VERDER NIEUWS

Enkele aantekeningen

Bolivia

Augustinus zomaar op zondag

Augustinus en oorlog .....een vraag

Augustinus kaarten

Augustinus en gebed

STUDIEDAGEN- RETRAITE

Augustijns Centrum Boskapel

Augustijns Instituut

WEBSITES AUGUSTIJNEN

VIERINGEN

AUGUSTIJNSE AGENDA

AUGUSTINUS ZEGT ..

Nr.9

In de Heilige Schrift leert God de mensen hoe ze met elkaar moeten omgaan en hoe ze Hem moeten dienen.

Hoe ze met hun vee moeten omgaan, dat wil zeggen: hoe ze dat het beste kunnen verzorgen, dat weten ze zelf wel. Ze hebben praktijkervaring, ze weten wat ze moeten doen en ze beschikken over gezond verstand, allemaal dingen die ze uit de grote rijkdom van hun Schepper hebben ontvangen. Wie kan begrijpen hoe God, de Maker van de hele schepping, de heilige zielen die Hem in de hemel en op aarde dienen, gebruikt om de hele schepping te bestuderen? Want ook de heilige zielen zijn door Hem gemaakt en ze nemen in zijn schepping de eerste plaats in. Wie dat kan begrijpen, begrijpe het en trede binnen in de vreugde van zijn Heer.

Nr.10

Smachten naar God

Maar als we dat nog niet kunnen begrijpen, en dat zal zo zijn zolang dit lichaam nog onze woning is en wij ver van de Heer wonen, laten we dan tenminste proeven hoe zoet de Heer smaakt. Hij heeft ons immers de Geest als onderpand geschonken, in wie we ons bewust kunnen worden van Gods zoetheid. Laten we naar Hem verlangen als naar de bron van het leven, waardoor we ons kunnen laten overspoelen en bevochtigen, dronken van een niet dronken makende dronkenschap. Net zoals de boom die aan stromend water wordt geplant, die op tijd vrucht draagt en waarvan het blad niet zal afvallen. De Heilige Geest zegt immers: 'Onder de beschutting van uw vleugels zullen de mensenkinderen hopen. Ze zullen zich bedrinken aan de overvloed van uw huis en U zult hun dorst lessen met een stroom van vreugden. Want bij U is de bron van het leven.'

Zo'n dronkenschap ondermijnt de geest niet, integendeel, ze voert hem omhoog en maakt dat hij al het aardse vergeet. Laat het zó zijn dat we nu al met hart en ziel kunnen zeggen: 'Zoals een hert smacht naar stromend water, zo smacht mijn ziel naar U, o God!'

Uit: Aurelius Augustinus, *De strijd van een christen (De agone christiano)*. Vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door Joost van Neer, Anke Tigchelaar en Izak Wisse. Budel, Damon, 2006 (142 pp.), p.61-62.

BOEKPRESENTATIE

De titel van de hierboven vermelde vertaling doet het ergste vermoeden: *De strijd van een christen*. Wat voor strijd is dat dan wel? Augustinus is als bisschop zijn hele leven bezorgd en zorgzaam bezig de eenheid in de kerk te bewaren. Eenheid bewaren gaat niet vanzelf. Dat verlangt strijd, vindt hij. Er zijn twee soorten strijd, goede en slechte. Er is echter maar één manier om de goede strijd te strijden, terwijl er allerlei vormen van slechte strijd bestaan. 'Ik heb de goede strijd gestreden', zegt Paulus. De slechte strijd brengt verdeeldheid. De slechte strijd gebeurt tussen mensen onderling. De goede strijd wordt in de christenmens zelf uitgevochten, want de Tegenstander bevindt zich in jezelf.

Als het om de eenheid van de kerk gaat, wordt zij in Augustinus' tijd op verschillende niveau's bedreigd en aangetast, bijvoorbeeld door competentiestrijd en machtswellust, maar ook door gebrek aan kennis of door koppigheid inzake de leerinhoud. Daarmee bevinden we ons op het niveau van de ketterijen. Keters zijn in Augustinus' ogen niet zozeer gelovigen die een andere interpretatie van Schriftwoorden koesteren dan de algemene kerk verkondigt. Maar het zijn mensen die niet willen inzien dat de Schriftwoorden voor

verschillende interpretaties vatbaar zijn en dat de algemene kerk die verschillende interpretaties door een consistent geheel bijeen weet te houden binnen het kader van inzichten door de Heilige Geest geschonken. Ketteren achten maar één enkele interpretatie mogelijk en duldbaar, en daaraan houden ze dan ook mordicus vast. Toch hebben de meningen van ketteren wel hun nut voor de algemene kerk. Ze dwingen de gelovigen namelijk positie te bepalen. Soms leiden ze na intense discussies tot een verfijning van theologische inzichten en uitspraken.

Het werkje *De strijd van een christen* wordt tegen het begin van 397 door Augustinus samengesteld. De eerste afdeling gaat over *praecepta vivendi*, over voorschriften om goed te leven; de tweede afdeling over de *regula fidei*. Eerst geeft Augustinus raad op spiritueel gebied, en vervolgens heeft hij aandacht voor de geloofsleer. Het zijn twee gebieden die bij hem zonder meer bij elkaar horen, maar die in de loop der eeuwen uiteen getrokken zullen worden in spiritualiteit en dogmatiek, waarbij alle nadruk op de dogmatiek komt te liggen. Augustinus weet van deze scheiding echter nog niet af.

Goed leven kan alleen als men de voorschriften in liefde wil naleven. Dat is Augustinus' uitgangspunt en overtuiging. En liefde groeit vooral door kennis. Kennis en liefde funderen de samenhang van de twee afdelingen van het werkje. Die samenhang berust in feite op de samenhang tussen liefde en kennis. Je kunt niets liefhebben als je het niet eerst kent. Maar echte kennis van de ander wordt alleen maar geboren in liefde en vriendschap. Zo kan ook de goede strijd alleen maar gestreden worden uit liefde, en met behulp van de liefde.

De vertaling is samen met de oorspronkelijke Latijnse tekst afgedrukt. De lezer kan haar dus ter plaatse op correctheid controleren. Voor sommigen blijkt dat een 'must' te zijn, anderen zullen er enigszins verveeld naar kijken. De vertalers - een team bestaande uit een classicus, een neerlandica en een theoloog - hebben het boekje van een handige inleiding voorzien, bovendien van aantekeningen en een register van gebruikte Schriftplaatsen. De Nederlandse tekst leest heel prettig. Er werden kopjes aan

Augustinus' tekst toegevoegd. Daarin heeft men gelukkig de zware term 'ketterij' vermeden. Augustinus schrijft, telkens als hij een nieuwe ketterij gaat behandelen: We mogen niet luisteren naar hen die zeggen ... De vertalers namen die frase op een inventieve manier over in het kopje. Ik geef als voorbeeld **De Zoon van God heeft alleen het lichaam van een mens gehad, zeggen ze**. 'Hen die zeggen' wordt in het kopje '... zeggen ze'. Zoiets vind ik een vondst! Het boekje is door Damon handzaam en mooi uitgegeven. het behoort beslist tot de aanraders.

Martijn Schrama o.s.a.

Opm: Meer informatie vindt u op de site van Damon of via Google 'de strijd van een christen' (de redactie)

FAMILIA-GROEPEN

AUGUSTINUS LEESGROEP HEEMSTEDEN.

Op zaterdag 8 juli zijn we met een heel stel van onze leesgroep een middag bij elkaar geweest om tijd te hebben voor andere dingen zoals het bespreken van de ontwikkelingen in de Familia Augustiniana, De Augustijnse Beweging en de plannen van onze eigen leesgroep. Het was heel gezellig en hebben we het voorstel van Paul om in het 3^e jaar aan de Stad van God te beginnen besproken.

De groep is enthousiast aan het 3^e jaar begonnen met 5 nieuwe deelnemers er bij. Niet iedereen kan tot zijn/haar spijt altijd aanwezig zijn. Nu we dit jaar o.l.v. Paul van Geest "De Stad van God" gaan lezen is iedere gemiste avond jammer. Het gaat vast weer een boeiend jaar worden.

De Familia feliciteren wij met het uitkomen van de 25^e Open Venster en de oprichting van de Vereniging. Wij wensen jullie een mooie en zinvolle toekomst toe.

Met vriendelijke groet, zr. Marie-Anne Kras

FAMILIA AUGUSTINIANA LINDENHOLT

dit werkjaar hebben we een begin gemaakt met de Belijdenissen.

Elke maand wordt er een boek voorbereid door een van de leden van de groep. Iedereen leest van tevoren in. Zo kan er op de avond zelf door iedereen meegepraat worden over de inhoud van het boek. We beginnen met het voorlezen van een aantal passages door degene die voorbereid heeft. Na de vragen gezamenlijk beantwoord geprobeerd te hebben sluiten we af met een tekst en of een gebed.

Evert Jan van der Werf

Bijeenkomsten Lindenholt: eerste dinsdag van de maand

FAMILIA AUGUSTINIANA EINDHOVEN

U vindt een bijdrage van de familia bij de terugblik op 18 november.
Bijeenkomsten Eindhoven: wisselend op vrijdag

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL

De ziel die niet luistert....

Het is zondagmorgen en in mijn agenda staat “stukje schrijven”. Een aardige mede familiarid herinnerde mij vorige week er al aan “denk je er aan dat je een stukje schrijft”. Ja “liefje”, schreef ik terug, “je bent een fantastisch goede secretaresse” liet ik haar weten. Op dat moment dacht ik na over wat ik wilde schrijven. Ik keek al eens in mijn Augustinus geschriften maar er wilde nog niets komen.

Deze week begon ik zoals gewoonlijk aan de maandagmorgen, op kantoor in Den Bosch, bij binnenkomst trof ik mijn collega's “weet je het nog niet“, nee ik wist niets. “Eveline is dood, en haar zus is zwaargewond, ze zijn aangereden vrijdagavond”. Voor mij lag een stuk uit de krant waarin beschreven stond dat drie jongemannen in een auto, met een snelheid van 100 kilometer per uur de meisjes hadden aangereden. Vol ongeloof keek ik naar het bericht. De verdere week, kijkend naar haar toe ze lag opgebaard, tijdens de uitvaartdienst herinnerende ik mij dat Augustinus ooit een vriend was verloren en ook zijn zoon had verloren. En daar heftig onder geleden had en gepassioneerd over had geschreven.

Deze komende week verwachten mijn collega's en ik dat nog een andere collega die al lang ziek is, zal overlijden. Op zulke

momenten ben ik erg in beslag genomen door het tijdelijke en zoek houvast in grotere dingen.

Vrijdagavond tijdens de koopavond vond ik een boekje in de boekhandel met de titel “Grote denkers over verdriet en troost”. Ik kocht het direct omdat mijn vriend Augustinus daar ook in stond. Ik ging direct naar pagina 42 en verder. Wat vertelt Augustinus ons over verdriet. Hij vertelt over zijn verdriet dat zijn hart in duisternis hult en dat waar hij keek hij de dood ziet. Augustinus schrijft dan: “Ik bleef mijn ziel maar ondervragen waarom ze bedroefd was en mij zo diep ontstelde. En zij wist mij geen antwoord te geven. En als ik dan zei: “hoop op God”, dan luisterde mijn ziel daar terecht niet naar, want die dierbare mens die ze verloren had was werkelijker en beter dan de fantasiewereld waarop zij gemaand werd te hopen. Een ding smaakte mij maar zoet: tranen, die hadden in de vreugde van mijn ziel mijn vriend vervangen.”

Soms is God ver weg, zoals ook Augustinus opmerkt. Een halve bladzijde later “Ik was ongelukkig, en ongelukkig is iedere ziel in de boeien van de liefde voor vergankelijke dingen, verliest ze die, dan wordt ze verscheurd en dan wordt ze ongeluk gewaar, dat haar ook reeds ongelukkig maakt alvorens ze die dingen verliest”.

Heel erg gelijk heeft Augustinus daarin en ik denk ook dat ik binnen afzienbare tijd ook zo weer naar het leven kan kijken, alleen nu hebben soms de tranen en verdriet de overhand en is het ook goed om daar bij stil te staan. Wilt u de stukken tekst nog eens leven van Augustinus waar hij vertelt over zijn verdriet? Belijdenissen, 1997 pag 65-66/ 84-86 en pagina 89

Margrit Dethmers

Bijeenkomsten 22 jan, 27 febr, 27 mrt , 17 apr, 8 mei, 12 juni, 7 juli

WERKHOFGEMEENSCHAP

 inds najaar 2006 is de Augustinusleesgroep, onder leiding van Charles Steur verhuisd naar de maandagavond. Inmiddels is de groep uitgebreid met vier nieuwe (aspirant) leden, t.w. Lineke en Gerard de Ruyter, Heleen den Dulk en Josephine Boevé. Wij hopen op inspirerende avonden wat, gezien de vorige seizoenen, zeker weer het geval zal zijn. De vieringen van de Werkhofgemeenschap worden gehouden 's zondags om 10.00 uur.

Hedy de Groot

INTERNATIONALE LEKENCONGRES IN ROME

Begin december waren we voor de laatste keer bij elkaar. We, augustijnen en leken. We keken nog eens terug naar het congres dat we allemaal mee voorbereid hadden. Hoe was de sfeer, wat kon er eventueel beter, waar zou je een volgende keer nog beter op kunnen letten, kortom er was nog wel het nodige te bespreken.

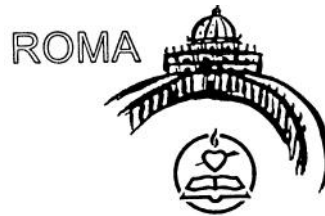
Het was de eerste keer dat mensen uit de familia's betrokken werden in een commissie bij de voorbereiding van een congres. Het was de augustijnen goed bevallen en ons ook.

Natuurlijk hebben we ook vooruit gekeken. Wat gaat de commissie die voortgekomen is uit het afgelopen congres doen .... kunnen wij daar nog hulp bieden .... De eerste 'drafts', wij zouden zeggen 'opzet' voor een 'praatpapier', zijn al weer bij de commissieleden.

Jan van Swam is namens Nederland lid van de nieuwe commissie.

We wensen hen in ieder geval veel inspiratie!

Bettineke van der Werf

Familadag 18 november 2006, een drieluik,

de lezing door Joop Smit o.s.a.

De vergadering van de FAN, beschreven door het bestuur en de jongeren met beeld-impressies uit San Gimignano en Pavia.

De ideale geloofsgemeenschap en de FAN

Op de FAN-Ontmoetingsdag van zaterdag 18 november 2006 belichtte Joop Smit het middendeel van het evangelie van Marcus (8:27 – 10:52). Hierin trekt Jezus van Galilea naar Jeruzalem. Deze tocht die Jezus met zijn leerlingen maakt, krijgt bij Marcus de allure van een leerroute, een levensweg. De woorden “weg, onderweg zijn, navolgen, onderricht, dienst, dienstbaar zijn” blijken kernwoorden te zijn. Jezus maakt zijn leerlingen duidelijk hoe zijn levensweg eruitziet en probeert hen ertoe te bewegen ook deze weg te volgen. Hij formuleert radicaal wat hij van zijn leerlingen verwacht: “Als iemand achter mij aan wil komen, laat hij dan met zichzelf breken, zijn kruis opnemen en mij volgen.” (8:34 en 10:21,28) ; “Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen zijn en de dienaar van allen.”; Wie daarentegen groot wil worden onder jullie, moet jullie dienaar zijn.” Als honderdvoudige beloning (10:29-30) stelt Jezus zijn volgelingen een nieuwe gemeenschap in het vooruitzicht, één grote familie die God als vader heeft. Op weg naar Jeruzalem worden blijkbaar ook de contouren van deze gemeenschap getekend: stomme en dove geesten worden er uitgedreven; de kleinen die op Jezus vertrouwen, zijn er welkom; het verbond tussen man en vrouw wordt er niet verbroken; bezit wordt er samen gedeeld en de groten dienen er de kleinen. Voor wie het wil zien roept Marcus midden in zijn evangelie het beeld op van de ene grote familie van God, een blauwdruk voor een ideale gemeenschap, gelijkwaardig en saamhorig wat de onderlinge verhoudingen betreft; open, kritisch en onbevreesd wat de betrekkingen met de buitenwereld aangaat.

Tot zover de lezing van Joop Smit (zie vermelding). In de discussie na de lezing werd gesteld dat de eerste christengemeenten weliswaar hechte en open geloofsgemeenschappen waren, waarin zij alles weggaven en alles gemeenschappelijk hadden, maar radicaal en provocerend overkwamen. Het voortbestaan van de

christengemeenten liep zelfs gevaar waardoor al in de tweede eeuw de christengemeenten zich enigszins aanpasten aan de heersende structuren.

In de loop der eeuwen is dit ideaal van de eerste christengemeenschap telkens opnieuw ingevuld. Joop Smit leest en interpreteert dit Marcusevangelie als een augustijn. Hoe leest een FAN-lid dit evangelie? Wat betekent een open en hechte gemeenschap voor ons? Deze en andere vragen zijn blijven liggen. Wij vroegen ons af of er behoefte is aan uitwisseling van ideeën om dit “samen op weg zijn” concreet vorm te geven. Per groep of individueel. Wie heeft suggesties? Graag reacties.

Publicatie : “Marcus 8:27 – 10:52: Confronterend” / Joop Smit. – in : *De bijbel spiritueel : bronnen van geestelijk leven in de bijbelse geschriften* / onder red. van Frans Maas, Jacques Maas en Klaas Spronk. - Zoetermeer : Meinema, 2004 . - ISBN: 90-211-3959-6. - Kapellen : Pelckmans, 2004. – ISBN: 90-289-3471-5.

Gebonden € 55,-

Miekie van den Boogaart, Ingrid van Neer-Bruggink,
familia Eindhoven

VAN HET BESTUUR FAN

Verslag Algemene Ledenvergadering FAN
gehouden op 18 november 2006 tijdens de
ontmoetingsdag in de Boskapel, Nijmegen

Aanwezig: 23 leden (incl 5 bestuursleden)

Stand van zaken statuten

- Voorzitter Gerard van Hoof laat weten dat de statuten praktisch gereed zijn. Door personele omstandigheden op het notariskantoor heeft de afhandeling enige achterstand opgelopen.

Verder hadden wij, op advies van één van de leden, een wijziging voorgesteld in de besluitvorming, nl om alle besluiten schriftelijk te nemen. De notaris wees ons erop dat dit in de praktijk niet werkbaar is en raadde ons dit af. Ons voorstel nu is: mondelinge

besluitvorming, behalve als het om personen gaat. In dat geval zal schriftelijk gestemd worden. Hetzelfde geldt als één of meer leden dit wensen.

De aanwezigen gaan hiermede akkoord.

- Voorts worden vragen gesteld over het aantal leden dat aanwezig moet voor een geldige besluitvorming. Vastgelegd is dat alleen bij belangrijke zaken zoals wijziging in de naamgeving of doelstelling, of bij ontbinding er een $\frac{3}{4}$ meerderheid vereist is.

- Op de vraag wie de notaris is en hoe we aan hem komen antwoordt Gerard van Hoof dat wij bij de KNR te rade zijn gegaan en wij uiteindelijk voor notaris Van den Beld uit Leusden gekozen hebben op basis van zijn ervaring met religieuze organisaties.

- Wij hopen dat de acte half december kan passeren.

Contributie

Voorstel voor 2007: **€ 25,- per jaar**, inclusief Open Vensters. Het bedrag is gebaseerd op de tot nu toe gemaakte kosten, uitgaande van 1 ontmoetingsdag per jaar.

Het voorstel wordt aangenomen.

Open Vensters

Bettineke v.d. Werf laat weten dat het voeren van de redactie, het verzamelen van informatie en gegevens plus de verzending een grote taak is die veel tijd en aandacht vraagt. Zij wordt daarbij ondersteund door Evert Jan. Joep Beliën laat weten dat zijn aandeel hierin wel groter kan. Bettineke en Joep zullen nauwer contact houden.

Bettineke wijst erop dat de oorspronkelijke bedoeling van OV was: uitwisseling tussen de groepen. Op dit moment is de inbreng vanuit de groepen uiterst gering. Zij roept de groepen op regelmatig en uitgebreider informatie aan te reiken. Lukt dit niet moet dan misschien overwogen worden dit onderdeel in OV te schrappen? Magrit Dethmers vraagt of het mogelijk is Open Vensters per e-mail te ontvangen. Geantwoord wordt dat dit op dit moment technisch nog niet haalbaar is.

Evert Jan vraagt zich af of er mogelijk nieuws/berichten vanuit de augustijnen in OV opgenomen kunnen worden. Gerard wijst erop dat

er geen doublures met Augustijns Forum kunnen zijn. Bettineke wil weten of een eigen website tot de mogelijkheden behoort. Of misschien een vermelding op de website van de augustijnen? Bij monde van de voorzitter danken de aanwezigen Bettineke voor haar inzet.

Terugblik op het Kapittel

Joep Beliën laat weten dat hij blij is met de benoeming van de nieuwe provinciaal : Paul Clement. Julia van Wel laat weten dat zij het zeer waardeert dat wij als FAN-leden uitgenodigd waren.

Lekencongres Rome

Jan van Swam laat weten dat het een boeiend congres was waarbij veel ontmoetingen plaatsvonden en er contacten zijn gelegd. Het is de bedoeling om voor het generaal kapittel in 2007 in een statement een voorstel in te dienen hoe als wereldwijde organisatie verder te gaan. Hiertoe is een internationale commissie ingesteld waarin Jan van Swam zitting heeft genomen. Deze commissie heeft echter nog geen verdere stappen ondernomen. Begin december komt de voorbereidingscommissie in Rome bijeen voor de evaluatie van het congres. Wat vooral opviel, aldus Annemieke Pacilly, was de grote diversiteit. Er is veel verschil tussen de landen. Het is een goede zaak alle groepen onder één paraplu samen te brengen maar dit zal veel tijd en inspanning kosten. Jan wijst in dit verband nog even op de belangstelling die zijn presentatie over de FAN onlangs in Gent kreeg. Een aandachtspunt voor ons is: initiatief nemen voor een ontmoeting met Belgische geïnteresseerden.

Augustijnse Beweging

Bob Bodaar: Op het augustijns kapittel in 2002 heeft hij voorgesteld om allen die zich bij Augustinus en het augustijns gedachtegoed betrokken weten, bij elkaar te brengen met het oog op het behoud ervan. Op dit moment nemen 8 instituten en instellingen deel, t.w.

- de zusters Augustinesse van Heemstede
- de Nederlandse Provincie van de Augustijnen
- de zusters Augustinessen van Sint-Monica

- de Kanunnikessen van het Heilig Graf
- her Augustijns Centrum De Boskapel
- het Augustijns Instituut
- de Werkhofgemeenschap
- de ver. Familia Augustiniana Nederland (FAN)

Zij hebben met elkaar afgesproken initiatieven te ontwikkelen, dat wat hen gemeenschappelijk is samen te behartigen en de vragen en problemen der afzonderlijke leden tot gemeenschappelijke aandachtspunten te maken; kortom, aldus Bob Bodaar, initiatieven nemen om wat ons dierbaar is voort te laten gaan.

Er wordt binnenkort een brochure uitgebracht waarin de doelstelling en de achtergronden van de deelnemers kort omschreven staan.

- Verder zal de Augustijnse Beweging 1 x per jaar een studie- en bezinningsdag organiseren voor de leden van de Augustijnse Beweging (AB), de Familia Augustiniana Nederland (FAN) en de Augustijnse Familie Nederland (d.i. een groep van ordes en congregaties).

Datum en plaats volgende bijeenkomst

12 mei 2007 in Utrecht.

Verslag: Hedy de Groot

San Gimignano en Pavia

In de film over San Gimignano zagen we hoe goed werken en samen plezier hebben samen gegaan zijn. Het klooster heeft minder last van de duiven, en heeft heel erg mooie sleutelhangers!

Pavia, jongeren vanuit alle windstreken, veel ontmoetingen en de ontmoeting met de relieken van S. Augustinus. Heel anders dan de werkweek in San Gimignano, maar door de jongeren ook als erg waardevol ervaren.

Mededeling van het Bestuur

In de bestuursvergadering van 27 november jl. is (overeenkomstig artikel 7.6 van de Statuten) Ingrid van Neer gekozen tot penningmeester van de F.A.N.

Gerard van Hoof o.s.a.

OPRICHTING VAN DE VERENIGING F.A.N.

een bericht voor de 25^e aflevering van Open Vensters!

Sinds vrijdag 29 december 2006 bestaat de vereniging Familia Augustiniana Nederland.

Voor de ondertekening van de Akte van oprichting waren de

oprichters en de leden van het eerste bestuur naar Leusden gekomen, naar het kantoor van notaris mr. J. van den Beld die de Akte met de verenigingsstatuten had opgemaakt. Bijzonder was de aanwezigheid hierbij van Wim Sleddens die lid is van het Generaal Bestuur van de Augustijnenorde in Rome en daarin de aandacht voor de ‘Lekenbeweging’ behartigt.

De vereiste handtekeningen werden gezet door Hedy de Groot (Familia), Annemieke Pacilly (Familia), Bob Bodaar (oud-provinciaal) en Paul Clement (provinciaal) als oprichters; zij

“traden” daarmee ook als leden tot de vereniging “toe”. Als leden van het bestuur tekenden Jan van Swam, Annemieke Pacilly, Ingrid van Neer (penningmeester), Hedy de Groot (secretaris) en ondergetekende (voorzitter). De notaris ondertekende als laatste de Akte en feliciteerde als eerste de nieuwe vereniging. De geest van de initiatieven om de Familia op te richten had hem aangesproken, voegde hij er aan toe, en hem als oud-leerling van het Thomascollege in Venlo er aan herinnerd dat de augustijnen daar al goed bij de tijd en niet bang voor iets nieuws waren. Bob Bodaar, óók oud -“Thomaat”, begon ervan te glunderen.

Wim Sleddens, vanaf het allereerste begin bij de Familia betrokken, onderstreepte het belang van de officiële oprichting van de Familia voor de augustijnenorde en nodigde de vereniging uit haar Statuten aan het generaal bestuur van de Orde voor te leggen ter instemming en ter bevestiging van de wederzijdse verbondenheid. Op het Leusdens deel van de F.A.N. oprichting volgde het

Amersfoortse: wandelen door het bezienswaardig centrum en er vervolgens samen eten vóór de terugreis.

De wandeling was uitgestippeld en enthousiast op papier gezet door Bob Bodaar, dezelfde die als provinciaal de Familialeden nog wel eens opriep vooral zelfstandig hun weg (die ze al begonnen waren) te gaan. Restaurant 'In de Kleine Hap' (een vereniging met zoveel spiritualiteit in de doelstellingen hoeft niet naar 'de Grote Hap' te zoeken) bood precies wat nodig is als je samen plezierig wilt eten vóór je teruggaat naar Utrecht, Nijmegen, Odijk, Rome of Helmond. Voor de Nederlandse wet en samenleving werd de Familia Augustiniana een feit vlak vóór het einde van 2006, het jaar waarin de internationale augustijnenorde haar 750-jarige 'Magna Unio', haar 'Grote Eenwording' vierde. Voor de uitgroei van de Familia worden haar Statuten hopelijk een solide ondersteuning. Vanaf het najaar van 2003 is hard gewerkt aan het opstellen ervan door het bestuur en andere betrokkenen in Familia en augustijnenprovincie. Ik voor mij heb in die samenwerking het bezielende en praktische ondervonden van wat Augustinus schreef in zijn 'Regel voor de gemeenschap':

*"De bedoeling van dit alles is:
dat niemand in zijn werk eigen voordeel zoekt.
Alles moet gebeuren in dienst van de gemeenschap
en met meer ijver en meer geestdrift
dan wanneer ieder voor zichzelf
en zijn eigen belang zou werken".*

Gerard van Hoof o.s.a.

De foto's zijn gemaakt door Jan van Swam

TERUGBLIK:

750 jaar Magna Unio Bijeenkomst België

Dit feit werd heuglijk samen met de medebroeders uit België feestelijk gevierd op 28 oktober in het klooster in Gent.

Het programma zat goed in elkaar. Het was een prima idee gezamenlijk met de bus op stap te gaan. Er was alleen één maar.....

Door reparatiewerkzaamheden vanwege een brand

in de tunnel van Antwerpen, gecombineerd met het begin van de herfsvakantie in België was er een wel erg lange file ontstaan bij de Kennedytunnel.

In plaats van de te verwachten aankomst om 12.00 uur werd die om 15.30 uur....

gelukkig hadden we in de bus nog een kop soep aangeboden

gekregen.... Onze gastheren hadden het programma enigszins aangepast, zodat ook wij nog de eucharistie mee konden vieren, en Jan van Swam de lezing over de familia nog kon houden.

We hebben de dag afgesloten met

fijne ontmoetingen en een geweldig diner in de gangen van het klooster in Gent.

We kijken allemaal uit naar een volgende keer! In ieder geval hebben we er verschillende emailcontacten aan overgehouden!

Bettineke van der Werf

deze en meer foto's van Jan van Lierop vindt u op internet bij Open Vensters 25.

Enkele aantekeningen.....

Op Zaterdag 18 november j.l. hield de Familia Augustiniana Nederland een leden-vergadering. Hoewel ik geen lid ben van de FAN, meende ik toch aanwezig te mogen zijn op grond van mijn grote betrokkenheid bij dit gebeuren, gezien óók het feit dat ik mét anderen aan de wieg heb gestaan van dit nu, zo ongeveer, 12-jarig wezen. Als je 12 jaar was, mocht je mee naar Jerusalem om Pascha te vieren...

Ik vond het een heel plezierige bijeenkomst. Temeer ook daar in de middag (zonder iets af te doen aan de meditatie van Joop Smit over het Markusevangelie) het definitieve ontwerp van de Statuten van de Vereniging werd afgerond en aangeboden. Duidelijk werd dat een aantal leden van de Stuurgroep er bijzonder hard aan hebben getrokken om dit deze dag op orde te krijgen.

Ik wil naar aanleiding van deze bijeenkomst drie aantekeningen maken, zo U wilt: drie opmerkingen plaatsen, dan wel drie vragen stellen... Ik zeg daar ten overvloede bij: vanaf de zijlijn dus.

De FAN wordt gevormd door 5 deelnemende groepen (Eindhoven, Nijmegen-Lindholt, Nijmegen-Boskapel, Utrecht, Werkhoven), terwijl 'n zesde gevraagd kan worden, c.q. kan vragen officieel toe te treden (Heemstede). Vanaf het allereerste begin is gesteld dat deze groepen een eigen inkleuring en taakstelling moeten zien te formuleren. Zo kan het zijn dat de ene groep zich louter beperkt tot het lezen en overwegen van teksten van Augustinus, terwijl 'n andere groep nauw betrokken is geraakt bij het reilen en zeilen in een parochie (of daaruit is voortgekomen). Prima, dat is een gelukkige formule. 'n Ander element is dat bij elke groep –zolang dat nog kan – een pater Augustijn is betrokken. En ten derde: gezamenlijk hebben de deelnemende groepen besloten tot een Vereniging te komen met een Bestuur. Een en ander is nu geregeld.

Ik zou willen zeggen: die groepen hebben niet alleen een bepaalde verbondenheid op zich genomen (ik wilde eerst zeggen: verantwoordelijkheid, maar dat klinkt wat zwaar!) met en naar de

eigen club toe, maar ook met en naar de FAN toe als geheel, en het is bijzonder jammer dat op zo'n bijeenkomst als op de 18^e er van enkele groepen niemand of slechts een heel summiere delegatie aanwezig is. Afgezien van het feit dat het lezen in Augustinus tot gemeenschap zou moeten leiden en niet vrijblijvend is, is het een goede zaak (en dat ligt ook in de oorsprong van de FAN) als ook leken zich aansluiten bij die Augustijnse traditie waarbinnen religieuzen al wat langer staan.

Ik zou iedereen die tot één van de groepen behoort willen vragen, willen oproepen een volgende bijeenkomst allemaal aanwezig te zijn. Het is een uitermate goede zaak (vind ik), als vanuit het hele land mensen zich buigen over de vraag naar de spiritualiteit van Augustinus en zich afvragen wat het samen-daardoor-geraakt-worden zou kunnen betekenen voor de Kerk en de samenleving van onze dagen. Een tweede opmerking die ik zou willen maken betreft een, wat ik maar noem, mogelijke “vertaal-slag”. Groepen zijn gevormd, onderlinge verhoudingen zijn afgebakend, afspraken t.a.v. elkaar zijn uitgepraat, kortom, 't loopt. Er is zelfs een eigen blad. De vraag is nu: kan in overleg met bv. het Bestuur van de Provincie niet intenser nagegaan worden waar deze groepen zich verdienen zouden kunnen maken binnen Kerk of Orde. Dit is geen hobby van mij, maar de vraag komt voort uit het serieus nemen van het evangelie en van Augustinus, welke we beiden in ons leven immers een dragende invloed willen geven, én uit het serieus nemen van de huidige feitelijke gang van zaken binnen de Kerk. “Dienen” lijkt me daarbij één van de voor de hand liggende oproepen, appels. Ik ben blij te zien hoe her en der binnen onze Provincie leden van de FAN actief zijn en mede zorg dragen voor onze gemeenschap van religieuzen-en-leken-samen. Maar intenser, dat is nodig én mogelijk. De vraag is dus: hoe vertaal je onze verbondenheid met elkaar in concrete aandacht en zorg voor elkaar? Hoe maak je die “vertaal-slag”?

Sinds een half jaar ongeveer is er een Augustijnse Beweging: een platform van groepen die allen met elkaar gemeen hebben dat ze hun leven en denken, hun werk en inspanningen mede (of vooral) laten bepalen door Augustinus' gedachtegoed en spiritualiteit, sommigen zelfs heel ingrijpend. Eén van de (acht) leden is ook de FAN. Mijn

oude hart doet dat goed. Op de vloer van dit platform komt de vraag aan de orde hoe veilig te stellen dat ook in de toekomst Augustinus nog in de picture blijft, zijn spiritualiteit mensen blijft aanspreken en raken, zijn teksten worden verspreid en gelezen. Ook is er bv. aan de orde hoe de acht zelfstandig blijvende groeperingen elkaar op allerlei vlak van dienst zouden kunnen zijn. Een deze weken uitkomende brochure zal daar wat meer uitsluitsel over geven. Mij lijkt dit ook een boeiende vraag voor de leden van de FAN om zich over te buigen. Laten we wel wezen: religieus leven in de huidige vorm komt langzaam maar zeker in een eindfase terecht. Jammer, maar och, de geschiedenis laat meer ups en downs zien. Dat Augustinus niet meer gelezen wordt en zijn spiritualiteit niet meer beleefd, dat zou jammer zijn. Niet onoverkomelijk, maar in onze ogen gewoon jammer. Laten we eraan werken en met elkaar bekijken hoe we vooral dit laatste kunnen trachten te voorkomen. Ook jullie gedachten en ideeën daarover zijn vast de moeite waard en dus welkom, en komen vanzelf wel verder, wellicht ook daar, waar al die groepen elkaar op een platform vinden.

Bob Bodaar o.s.a

Bolivia

Van 7 - 20 december waren Nico Beumer en Paul Clement naar Bolivia. Hieronder enkele eerste impressies

Uitzicht op de kom waarin La Paz ligt

Het KLM-toestel waarmee we zouden vertrekken, liep vertraging op; de Taca kon ons de volgende avond pas vervoeren. Zo kregen we van de KLM een extra dag in Lima. Dus kwamen we een dag later dan gepland aan in La Paz. Maar dit was ruimschoots op tijd voor een sobere en indrukwekkende viering met één priester- en twee diakenwijdingen door de aartsbisschop van La Paz,

mgr. Edmondo Albastoflor. Wat opviel was de persoonlijke toon die

- tussen de officiële gebeden in - klonk: mgr. was bisschop van Potosí toen de twee diakens daar misdienaar waren en Luis kende hij van zijn stage in La Paz. Ouders - in hun beste pak of schitterende klederdracht - hielpen de wijdelingen in hun gewaden. De wijdelingen getuigden vrijmoedig, maar zonder gezwollen woorden van hun roeping en van grote dankbaarheid jegens hun families en de Augustijnen. Een aantal fraters uit Cochabamba zorgden voor de muzikale ondersteuning; anderen waren als altaarassistenten aanwezig. Samen met alle medebroeders en -zusters (bijvoorbeeld twee monialen Augustinessen uit Potosí) en met de familieleden genoten we na afloop in de recreatie van onze filosofiestudenten/postulanten van een hapje en een drankje.

De volgende morgen vierden de wijdelingen bij wijze van 'eerste

Eerste mis José Luiz Carcerés

mis/viering' gewoon de tweede zondag van de advent en getuigden van hun verwachting en hun geloof. De garage/parochiezaal stond na afloop open voor hun korte huldiging: eenvoudige middelen, enkele hartelijke woorden en presentjes máákten het feest en brachten de blijdschap over.

In de vormingshuizen van La Paz en Cochabamba bleken ruimtes ingericht als 'museum' van foto's en voorwerpen van de Nederlandse Augustijnen: "We willen de herinnering aan hen levend houden; we zijn er trots op dat we hun werk mogen voortzetten en zeg in Nederland dat wij daar op onze eigen manier goed ons best voor zullen doen" klonk het herhaalde malen in mijn oren. Het wás ook heerlijk om weer eens temidden van jonge, enthousiaste Augustijnen te mogen zijn.

La Paz zelf breidt zich steeds meer uit: El Alto (= bóven op de rand van de 'kom' waarin La Paz ligt) telt al zo'n 200.000 inwoners! Bevolking, verkeer, bouwwerken, tegenstellingen (kans)arm-rijk

breiden zich steeds meer uit. Je snapt niet hoe de economie daar 'draait'. En onder de 'nieuwe' president (de eerste indiaan, die op bijna dictatoriale wijze op zegt te komen voor de armsten en die stelling neemt tegen de 'kolonialen' (ook tegen de 'koloniale kerken!)), nemen de politieke spanningen toe: de mensen houden hun hart vast; in de kerken wordt voor de vrede gebeden. De emigratie vanuit (o.a. naar Spanje: 8000 per maand) neemt toe en schept in de samenlevingen grote spanningen (Ouders die hun kinderen achterlaten bij de grootouders en hen wél van allerlei luxe voorzien; als zij terugkomen treffen zij hun kinderen vaak 'verwilderd' aan).

Onze parochie omvat zo'n 40.000 mensen, telt 2 kerken en vier kapellen waaromheen grotendeels zusters tal van sociale activiteiten (o.a. huishoudschool, kleuterschool/-opvang; alfabetisatiecursussen, eetzaal voor zwervers) coördineren. Aan de oorsprong en opbouw daarvan hebben Nederlandse augustijnen gewerkt. Naar vermogen werken ook onze Boliviaanse medebroeders mee, hoewel zij hun handen meer dan vol hebben met: catechese, sacramentele vieringen (op twee zaterdagen in de geliefde decembermaand 20 huwelijksvieringen!), persoonlijke gesprekken en hulp.

Mij ontroerden de gesprekken met onze 'postulanten': na een paar kennismakingsdagen worden jongens die interesse hebben in ons leven uitgenodigd om twee jaar filosofie te studeren aan het seminarie van het aartsbisdom La Paz en in ons huis "Thomas van der Vloodt" te wonen. We praatten daar met een herder die in alle eenzaamheid de kudde van zijn vader weidde op het Altiplano; met een 'stadsjochie' uit de drukte en

Kapel San Nicolas, binnenzijde

de armoe van La Paz; met een jonge man uit een 'hoger' milieu; met een jonge boer uit de heetste, vochtigste en zeer moeilijk te bereiken streek in het oosten. Zij gaan/gingen nu één gemeenschap met elkaar

vormen...De meesten waren via een ontmoeting met een van onze (zeer jonge) medebroeders en/of een 'spirituele zoektocht' bij ons aangekomen. Dankzij Nico kon het een gesprek worden: een deel van wat zij zeiden, begrijpen ging nog wel; maar wat is het jammer dat ik geen Spaans spreek! Hoe zal dat gaan met het contact als er geen Spaanssprekende medebroeders meer mee kunnen reizen?

Binnentuin San Agustin-convent Cochabamba

Communiceren in het engels kun je maar met enkelen. Op 14 december waren de algemene vergadering én de bijeenkomst met de raad van het vicariaat vastgesteld. De huidige samenstelling van het vicariaat bestaat uit: 2 Nederlanders (70 en 76 jaar); 1 Columbiaan (co-magister en pastor/coördinator in

Cochabamba en Santivañez); 1 Amerikaan van het Chulucana-vicariaat (pastor in La Paz); 7 plechtig geprofesten; in Januari komen er 2 plechtig geprofesten bij, die later in het jaar: tot diaken gewijd hopen te worden; in 2008 verwachten we nóg 2 plechtig geprofesten) In januari 2007 zijn er 15 eigen studenten in Cochabamba; 6 in Bogotá; en 11 in La Paz.

De afzonderlijke prioren, de vormingsleiders en de verantwoordelijken voor de roepingen-pastoraal, voor de contacten met 'ons' college in Cochabamba en voor de (gereduceerde) activiteiten in Yungas, brachten verslag uit. Het enthousiasme en de inzet voor het geheel van het vicariaat leden niet onder het gebrek aan 'menskracht' en de (te) zware belasting (oopenstapeling van taken; taken moeten volbrengen waar je je niet helemaal in thuis voelt). Herhaaldelijk zei men geïnspireerd te zijn door de 'Nederlandse voorgangers'.

Filosofiestudenten, postulanten

Je komt ook als 'dwaze' met meer vragen terug dan zij in hun wijsheid kunnen beantwoorden: ook zij wensen " méér internationale contacten, méér inzet op sociaal terrein voor de allerarmsten, nog betere scholing en vorming (ook op gebied van de organisatie en de financiën), méér mensen in het onderwijs; niet meer zó afhankelijk zijn van 'wat het altaar oplevert'; verdieping van spiritualiteit. Als je hen daarnaar vraagt zeggen ze: "Pleeg geen roofofbouw op onze groep; geef ons nog even tijd; laat ons op onze eigen wijze groeien tot een stevig vicariaat." Trots zijn ze op wie ze zijn en kijken nederig aan tegen wat ze kunnen. Die dag werd afgesloten met een eenvoudige eucharistieviering en gezellige maaltijd. De dagen daarop hebben enkele studenten me rondgeleid door Cochabamba en omstreken en me hun (pastorale) stageplekken laten zien. Op de terugreis werden we - tijdens de twaalf uur tussen de vluchten - in Lima zeer gastvrij ontvangen in het cityconvent van de Peruviaans provincie en het 'moederhuis' van het vicariaat van Chulucana (behorend bij de provincie van Chicago). Ook daar bleek hoeveel goodwill en bekendheid onze Nederlands-Boliviaanse medebroeders hebben.

S. Augustinus
San Franciscokathedraal
La Paz

Paul Clement o.s.a.

De foto's zijn gemaakt door Paul Clement

Augustinus

Gewoon zomaar in een viering, (in de vormselviering, parochie Lindenholt) komt Augustinus van grote hoogte voorbij. In de krul van de staf van de vormheer Rein Vaanhold, s.c.j. Kruisheer en dus ook levend vanuit de regel van Augustinus.

Foto Kees Duys

Augustinus en Oorlog, een vraag...

Over het boek van Timo Weissenberg : die Friedenslehre des Augustinus Theologische Grundlagen und ethische Entfaltung (noot : uitgeverij W. Kohlhammer 2005 564 blz , 52 euro)

In het vorige nummer stelde ik de vraag , hoe het zat met Augustinus' houding en ideeën over toelaatbaarheid van geweld en dwang ; een kwestie die in mijn bescheiden en vage kennis-opbouw over Augustinus' verdediging van overheids-ingrijpen ter vestiging van orde en rust – de rechtvaardiging van de Inquisitie via Augustinus' stellingname mij nogal verontrustte.

Zeker gezien de actualiteit waarin we nu verkeren , waarin we te maken hebben met een zeer dubieus gelegitimeerde oorlog in het Midden-Oosten , waar ook Nederlandse militairen in betrokken zijn. Buiten de consensus van de Verenigde Naties om begonnen en doorgeduwd – ten koste van honderdduizenden doden.. Gerard van Hoof attendeerde mij toen op het grandioze bovengenoemde boek ; ik schafte het aan (geheel op eigen kosten...) zeer prijzig maar een Fundgrube waar ik nu in kleine brokjes iets van probeer te verwerken –en probeer te delen met de lezer van OV
Enige eerste indrukken:

Het boek is van een onnavolgbaar degelijk Duitse grondigheid – Alleen al vanuit de index noteer ik een aantal perspectieven op het thema Oorlog en Vrede waar het Pentagon m.i. zeer veel baat bij zou

Zijn moeder
droeg Hem
in haar schoot,
laten wij Hem
in ons hart
dragen.

afbeeldingen. Per set van 6 kosten ze € 5,= Kaart en met teksten van Augustinus met initiaal van Mariarosa Guerrini osa zijn te koop bij de Familia Augustiniana Lindenholt. Er zijn momenteel 4 serie's. De A, B en C serie bestaan

uit kerstteksten, de D serie dragen algemene teksten. Per set van 5 kaarten met 5 enveloppen kosten ze € 5,= (exclusief verzendkosten) Ze zijn te bestellen bij:

Jan van Swam en Bettineke van der Werf
(de prijzen zijn exclusief verzendkosten)

E-mailkaart

Dat je een kaart kunt sturen met de post is algemeen bekend. Maar met behulp van het internet kunnen ook kaarten verzonden worden. Daar zijn verschillende aanbieders u graag behulpzaam mee. Kaarten met afbeeldingen van de fresco's uit San Gimignano vindt u als e-mail kaart op <http://gallery.euroweb.hu/html/g/gozzoli/4gimigna/> Volg de instructie voor het versturen!
Bettineke van der Werf

Augustinus en gebed

Op de Nederlandse Augustijnse site staat elke dag het gebed uit het Augustijns Brevier. Voor een korte (Engelse) tekst kunt u dagelijks terecht bij

Augustine Day by Day - For each day of the year, a one-page reflective excerpt from Augustine's writings. Originally edited by the late Fr John Rotelle O.S.A. of Villanova University, United States of America. <http://www.artsci.villanova.edu/dsteelman/augustine/>

LEZINGEN

Augustijns Centrum de Boskapel

lezing op 24 april om 20.00 uur
door Mieke Ankersmit, m.m.v. Rikie Willems, zang
Verlangen naar vriendschap .
met een knipoog naar Augustinus

'We kunnen een andere persoon pas een vriend noemen, als wij hem onze innerlijkste gedachten durven toe te vertrouwen; als de ander alles van je weet en je nog lief heeft'. De maat van waarachtige vriendschap is niet tijdelijk voordeel, maar onbaatzuchtige liefde, steunend op een zekere gelijkheid van karakter, ideeën, belangstelling en inzet'. Dit zijn woorden van Augustinus, die veel waarde hechtte aan vriendschap en zelf ook nooit zonder vrienden of verwanten wilde zijn. Hij leerde zijn jonge monniken dat ze niet verplicht waren onmiddellijk iedereen zomaar in hun vriendschap op te nemen, maar wel dat het hun wens moest zijn met iedereen in vriendschap te leven. Maar ook dat is niet altijd even gemakkelijk en vaak staan blokkades in de weg. Aan de hand van teksten, muziek en door het uitwisselen van eigen ervaringen zullen we deze avond aan verschillende aspecten van vriendschap aandacht besteden. Nadere informatie en aanmelding zie de homepage van de Boskapel www.boskapel.nl

Annemieke Pacilly

Augustijns Instituut

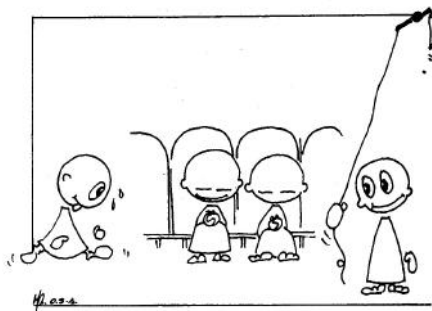
Zaterdag 17 maart 2007 Studiedag Augustijns Instituut Eindhoven
De jaarlijkse werkdag voor studenten theologie, filosofie en (klassieke) letteren heeft dit jaar als thema : het evangelieverhaal over Jezus' genezing van de blindgeborene (Joh 9).
Ter inleiding houdt drs. Hans van Reisen een lezing over Augustinus' verkondiging over dit evangelieverhaal.
's Middags van 14.00 - 16.30 uur is de boekpresentatie van *"De weg komt naar u toe"*. (preken over teksten uit het Johannes-evangelie)

VOOR DE INTERNET (BE)ZOEKERS:

augustijnen algemeen : www.osanet.org
augustijnen Nederland : www.augustijnen.nl
Augustijns Instituut nl : www.augustijnsinstituut.nl
Www.augustinus.nl
Augustijns Instituut be : www.augustiniana.net
Austalië Augustijnen : www.augnet.org
St Augustine Day by day : www.artsci.villanova.edu/dstelman/augustine/

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u
oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Woensdag 19.30 uur
Boskapel

Donderdag 7.45 u
Morgengebed Lindenholt

AUGUSTIJNSE AGENDA:

17 maart Augustijns Instituut
24 april lezing Boskapel
12 mei Ontmoetingsdag Familia